

Het Trammuseum

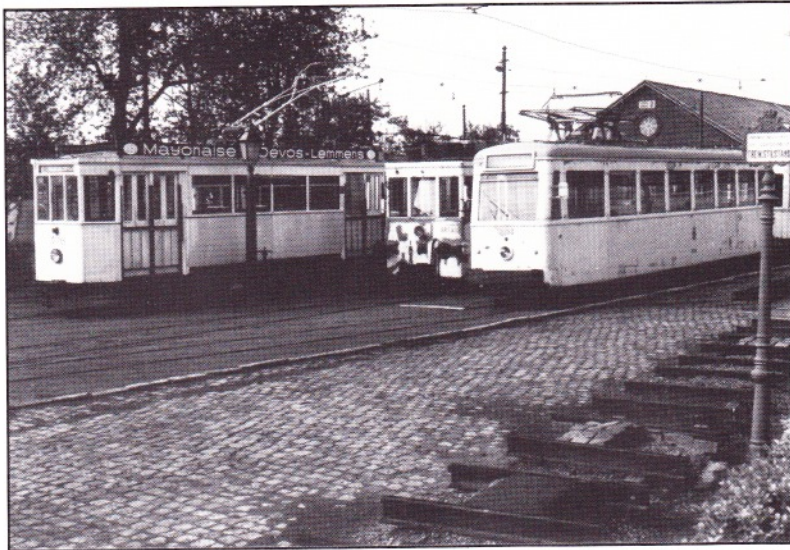
Vier jaar geleden stond het tram-museum reeds op het programma van de Open Monumentendag. Het thema van 1994 "Monumenten van vervoer(ing)" plaatst dit monument opnieuw in de belangstelling. In deze voorstelling beperken wij

ons tot een bondig historisch overzicht. Voor een uitgebreide beschrijving verwijzen we naar de monumentenmap 1990.

Met als doel het Belgische spoorwegnet met een minder dure infrastructuur aan te vullen, werd in 1885 de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen opgericht.

De lijn Brussel-Ninove was één van de eerste die de NMVB aanlegde. Met haar lengte van 23 km volgde deze lijn, nu eens in eigen bedding, dan weer in bestrating, trouw de steenweg die de hoofdstad met Ninove verbond.

In een eerste periode werd deze lijn uitgebaat met stoomtractie. Zij werd over haar ganse lengte geëlektrificeerd op 16 april

1927. Op 21 februari 1970 reed de laatste tram op het traject Brussel - Dilbeek - Schepdaal en nam de bus de dienst over.

Ongeveer halverwege tussen Brussel en Ninove werd op 11 km van de hoofdstad in 1888 de stelplaats te Schepdaal opgericht en in 1908 uitgebreid.

Vrijwel onveranderd gebleven sinds de oorspronkelijke bouw, is deze stelplaats thans de oudste nog bestaande in België. Het is een merkwaardig voorbeeld van een typisch landelijk buurtspoorwegstation waar alle kenmerkende bouw-elementen nog aanwezig zijn, met o.a. woonhuis voor de stelplaatsoverste, personeelslokaal, wachtzaal, kantoor, goederenloods met weegschaal voor wagons, watertoren met opzuigpomp, kolenbunker, lampenzaaltje en drie ruime loodsen voor het stallen van de stoomlocomotieven en het getrokken materieel.

Gedurende talrijke jaren kende de stelplaats Schepdaal een intense activiteit, die voortvloeide uit een omvangrijk reizigers- en goederenvervoer. Langzaam kwijnende deze activiteit weg door de realisatie en ontplooiing van de grotere en modernere stelplaats te Dilbeek.

Toen de buurttrams bedreigd werden, namen enkele ama-

teurs het initiatief om wat nog bestond aan historische rijtuigen van ons openbaar vervoer, te redden en te vrijwaren. Ze richtten in 1961 hiertoe een VZW op (VETRAMU of Vereniging voor Trammuseum/AMUTRA of Association pour le Musée du Tramway).

Sinds haar oprichting wijdde deze vereniging zich onverpoosd aan het opzoeken, het vrijwaren en het restaureren van de meest belangrijke stukken van het openbaar vervoer inzake trams in het algemeen doch buurtspoorwegen in het bijzonder. Zij slaagden erin de NMVB te overtuigen haar oudste spoorvoertuigen te bewaren, te restaureren en tentoon te stellen in de stelplaats te Schepdaal. De stelplaats werd bijgevolg gerestaureerd en aangepast aan haar nieuwe functie als museum.

Ingehuldigd op 26 mei 1962 werd het trammuseum te Schepdaal snel een van de kroonstukken van het nationale kulturele erfgoed. Sinds zijn oprichting wordt het museum belangeloos, zonder subsidies, door vrijwilligers beheerd en geleid.

Het toont een prachtig overzicht van de geschiedenis en de evolutie van het buurtspoorwegverkeer in België. Tientallen documenten en publica-

De geschiedenis van de buurtspoorwegen staat op het erf en in de loodsen van het trammuseum.

ties zijn er tentoongesteld.

Het paradepaardje is uiteraard de koninklijke wagon van Leopold II (1896).

Na de herstructurering van de NMVB werd in 1991 in het gemeentehuis van Dilbeek een nieuwe VZW "Buurtspoorwegmuseum" opgericht door vertegenwoordigers van de Vlaamse Vervoermaatschappij "De Lijn", de Provincie Brabant, de gemeente Dilbeek, de VVV Zuid-West-Brabant, de vroegere "Vereniging voor het Trammuseum" VZW, de VZW "Vereniging voor Belangstellenden in het Openbaar Vervoer" en de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie. Deze nieuwe VZW is een samenwerkingsorgaan dat tot doel heeft te zorgen voor het onthaal, het beheer en de verdere uitbouw van het Buurtspoorwegmuseum.

PRAKTISCH

ADRES :

Ninoofsesteenweg 955,
1703 Schepdaal

EIGENAAR :

Vlaamse Vervoermaatschappij
"De Lijn"

TOEGANKELIJKHEID :

van begin april tot half oktober alle zon- en feestdagen en in de maanden juli en augustus ook op zaterdag van 14 tot 18 uur. Aanvragen voor groepsrondleidingen, buiten de normale openingsuren, via deelgemeentehuis Schepdaal, tel. 02/569.21.01 (Mevr. J. De Bolle-Harnie).

Toegangsprijs : 40 BF. Verminderingen voor kinderen en groepen.

KLASSERING :

Bij Ministerieel Besluit van 9 juli 1993 werd het Buurtspoorwegmuseum als monument beschermd.